

آیاتها ۴۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَأِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ
 ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا
 ﴿٦﴾ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ
 سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾
 وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا ﴿١٣﴾
 وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾
 وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ
 فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾
 وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾
 لِلظَّالِمِينَ مَاءً بَارِدًا ﴿٢٢﴾ لِبِئْسَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا
 وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وَفِاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ
 كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ
 شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ حُدَائِقَ وَعُنَابًا ۝ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ وَكَأْسًا
 دِهَاقًا ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا ۝ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً
 حِسَابًا ۝ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
 مِنْهُ خِطَابًا ۝ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ
 إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَنْ
 شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ۝ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ لِيَلْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝

آياتها ۴۶ سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّزِيلِ غَرَقًا ۝ وَالتَّشْطِطِ نَشْطًا ۝ وَالسَّبْحِ سَبْحًا ۝
 فَالسَّبْقِ سَبْقًا ۝ فَالْمُدْبِرِ أَمْرًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۝
 تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ۝ قُلُوبٌ يَوْمئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝ أَبْصَارُهَا
 خَاشِعَةٌ ۝ يَقُولُونَ أَيْنَا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ۝ أَيْنَا كُنَّا
 عِظَامًا نَخِرَةً ۝ قَالُوا تِلْكَ إِذَا كَرَّهَتْ خَاسِرَةٌ ۝ فَايْمَا هِيَ زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ ۝ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۝ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ۝

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زندگی ، از چه ، قرار ندادیم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
محل آرامش و استراحت	مِهَاد	۵	...	عَمَّ (عَن + مَا)	۱
گونه‌ها و شکل‌ها (ی مختلف)، جمع زَوْج	أَزْوَاج	۶	هرگز چنین نیست	كَلَّا	۲
آسایش و آرامش	سُبَات	۷	سپس، بازهم	ثُمَّ	۳
...	مَعَاش	۸	...	لَمْ نَجْعَلْ	۴

همان‌طور که در درس عربی آموخته‌اید، هرگاه «سَ» یا «سَوْفَ» قبل از فعل مضارع بیاید، فعل به صورت آینده معنا می‌شود، مانند:
يَعْلَمُ: می‌داند ← سَيَعْلَمُ: خواهد دانست

فعالیت دوم

۲- كَلَّا سَيَعْمُونَ:

۴- خَلَقْنَاكُمْ:

۶- فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ:

۱- التَّبَا الْعَظِيمِ:

۳- الْمَرْجَعِ الْاَرْضِ:

۵- سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا:

۷- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا:

انس باقرآن در خانه

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۰ تا ۵۸۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا یازدهم سوره نبا را کامل کنید.

۱- عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ : ..... از یکدیگر می پرسند؟ ..... ۲- عَنِ النَّبِیِّ الْعَظِیْمِ : .....

۳- الَّذِی هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ : که ..... اختلاف دارند.

۴- كَلَّا سَيَعْلَمُونَ : ..... ۵- ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ : .....

۶- أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا : .....

۷- وَالْجِبَالِ أَوْتَادًا : و ..... را وسیله پابرجایی (زمین).

۸- وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا : ..... ۹- وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُباتًا : .....

۱۰- وَجَعَلْنَا اللَّیْلَ لِبَاسًا : ..... ۱۱- وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا : .....

ج- از صفحه ۵۸۱ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- راز جاودانگی شعر و ادب فارسی از آن روست که ترجمان زیبا و لطیف بسیاری از معارف حکیمانه قرآن کریم است. سعدی شاعر بزرگ ایرانی چنین گفته است :

پرهیزکار باش که دادار آسمان فردوس جای مردم پرهیزکار کرد

به نظر شما کدام یک از آیات صفحه ۵۸۴ قرآن کریم الهام بخش این شعر سعدی است؟

جایگاه پرهیزکاران

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ
هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

آياتها سورة الغاشية ٢٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾
عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصَلِي نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ عَٰنِيَةٍ ﴿٥﴾
لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾
وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾
لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِغِيَّةٍ ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾
وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَوَاجٍ مُبْتَوِّئَةٌ ﴿١٦﴾
أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ
سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ
بِمُصَيِّرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ
الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

خلق شد ، چگونه ، می بینند ، گسترده شد ، شتر

معنا	کلمه	ردیف
برافراشته شد	رُفِعَتْ	۵
برپا شد	نُصِبَتْ	۶
... ، هموار شد	سُطِحَتْ	۷

معنا	کلمه	ردیف
... ، دقت می کند	يَنْظُرُونَ	۱
...	إِلَى	۲
...	كَيْفَ	۳
...	خُلِقَتْ	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ:
- ۲- إِلَى الْإِبِلِ:
- ۳- كَيْفَ خُلِقَتْ:
- ۴- وَالْإِلَى السَّمَاءِ:
- ۵- كَيْفَ رُفِعَتْ:
- ۶- وَالْإِلَى الْجِبَالِ:
- ۷- كَيْفَ نُصِبَتْ:
- ۸- وَالْإِلَى الْأَرْضِ:
- ۹- كَيْفَ سُطِحَتْ:

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۸۶ تا ۵۹۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۱۷ تا ۲۰ سوره غاشیه را ترجمه کنید.

۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ :

۲- وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ :

۳- وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ :

۴- وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ :

ج- از صفحه ۵۸۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

د- در سوره انفطار (صفحه ۵۸۷) خداوند سرانجام نیکوکاران و گناهکاران را به سادگی و زیبایی نشان داده است. آنها را بیابید و به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و با حفظ این دو آیه همیشه به معنا و مفهوم آن توجه داشته باشید.

سرانجام نیکوکاران و گناهکاران

متن :

ترجمه :

من زنده‌ام!

یکی از اعضای هیئت صلیب سرخ گفت: از ایران برای اسیران جنگی هدیه‌ای آمده که به هر چهار نفر یکی از آنها می‌رسد. کتاب قرآن مجید ارزشمندترین هدیه‌ای بود که در آن غربت می‌توانست ما را زنده نگه دارد و به ما حیاتی نو ببخشد. هر چهار نفر دور قرآن حلقه زدیم و دست روی آن می‌کشیدیم. با دیدن قرآن بی‌اختیار و بی‌ملاحظه بغض دوساله‌مان ترکید. قطره‌های اشک آرام و بی‌صدا روی جلد قرآن می‌چکید. مأمور صلیب سرخ بهت‌زده پرسید:

What is this book about?

گریه‌ها مان اجازة سخن گفتن نمی‌داد. خواستم بگویم قرآن کتاب هدایت است، دیدم نه؛ بشارت هم هست. خواستم بگویم کتاب سعادت است دیدم نه؛ حکایت هم هست. خواستم بگویم کتاب آخرت است دیدم نه، کتاب دنیا هم هست. گفتم این کتاب، کتاب همه چیز هست. اگر سال‌ها اینجا با قرآن بمانیم، دیگر تنها نیستیم. به یاد حدیثی از امام سجاد علیه‌السلام افتادم که اگر قرآن با من باشد و هیچ کس دیگری همراهم نباشد، هرگز تنها نخواهم ماند. بهره‌ای که ما از قرآن می‌بریم، ما را تا همیشه زنده نگه می‌دارد. یکبار به یاد صبح روزهای جمعه افتادم که حاج‌آقا (پدرم) همه ما را ردیف می‌نشاند و رحل‌ها و قرآن را جلویمان می‌گذاشت و درحالی که دست‌هایش در جیبش بود، در گوشه‌ای از میهمان‌خانه با صلابت و ابهت می‌ایستاد و لحن و صوت یکایکمان را می‌سنجید. هر که قشنگ‌تر و رساتر می‌خواند، از یک ریال تا پنج ریال کنار رحلش می‌گذاشت. چشم ما به جای اینکه به آیه‌های قرآن باشد، به دست‌های حاج‌آقا بود که کی از جیبش بیرون می‌آید و سهم ما چند سکه یک ریالی، دوریالی یا پنج‌ریالی می‌شود؛ چون تا پول را نمی‌داد، باید می‌خواندیم. می‌دانستیم همیشه پنج‌ریالی سهم رحمان و کریم است. حزین و دلنشین قرآن می‌خواندند.

یکبار به خود آمدم و خاطرات کودکی را رها کردم و تصمیم گرفتم با صدای بلند سوره حمد را تلاوت کنم. ابتدا کمی بحث شد که این کار از نظر شرعی، اخلاقی، امنیتی و ... اشکال دارد یا نه؟ اما چون بر سقرات کلام خدا توافق بود، شروع کردم. احساس کردم عبدالباسط شده‌ام؛ تا آنجا که نفسم جا و حنجره‌ام قدرت داشت، سوره حمد را با صوت خواندم. در همین فاصله ابتدا نگهبان و سپس سرنگهبان دریچه را باز کرد و گفت:

— اُسکُتُ! (ساکت شو!)

دستپاچه شده بودند. در را باز کردند و با کابل‌هایشان به در و دیوار زدند تا رعب و وحشت ایجاد کنند؛ ولی من از اینکه در باز شده بود و صدا واضح تر به بیرون می‌رفت، خوشحال بودم. از هفته‌های بعد بدون آنکه خواهران هم بند من، یک ریال کف دستم بگذارند، برایشان سوره‌های درخواستی را می‌خواندم.^۱

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَّهَهُدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ
وَ أَنفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

توبه ۲۰

۱- از کتاب «من زنده‌ام» به قلم معصومه آباد.

آنچه خواندید، از خاطرات آزاده قهرمان، سرکار خانم معصومه آباد است که در زمان دفاع مقدس به عنوان امدادگر در مناطق جنگی به رزمندگان اسلام خدمت می‌کرد. او در سال ۵۹ به اسارت دشمن درآمد و پس از چهار سال مقاومت و مجاهدت در زندان‌های هولناک بعثی، با افتخار و پیروزی به سرزمین عزیزمان ایران بازگشت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۝١ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ۝٢ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ۝٣ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ۝٤ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ۝٥ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَّهَا ۝٦ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۝٧ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝٨ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۝٩ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۝١٠ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۝١١ إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ۝١٢ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۝١٣ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۝١٤ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۝١٥

سورة الليل آياتها ٢١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ۝١ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ۝٢ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۝٣ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ۝٤ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ۝٥ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۝٦ فَسَنِّيْسِرُهُ لِلْيُسْرَى ۝٧ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ۝٨ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ۝٩ فَسَنِّيْسِرُهُ لِلْعُسْرَى ۝١٠ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ۝١١ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ۝١٢ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ۝١٣ فَأَنْذَرْتُمْ نَارًا تَلْظَى ۝١٤

لَا يَصِلُهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿١٥﴾ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا
الْآتِقَى ﴿١٧﴾ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ تُجْزَى ﴿١٩﴾ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿٢١﴾

سورة الضحى آياتها ١١

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَى ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَى ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ
﴿٩﴾ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سورة الشرح آياتها ٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ الَّذِي
أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

الهام کرد به ، روشنایی ، بدکاری ، بنا کرد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
درست و کامل کرد	سَوَى	۵	سوگند به	وَ	۱
...	أَلْهَمَ	۶	... ، روشنایی در آغاز روز	ضُحَى	۲
... ، زشت کاری	فُجِرَ	۷	می پوشاند	يَغْشَى	۳
پاک گردانید ، رشد و نمو داد	زَكَّى	۸	ساخت ، ...	بَنَى	۴
نومید و ناکام شد	خَابَ	۹			

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- وَالشَّمْسِ :
 ۲- وَضُحَاهَا :
 ۳- وَاللَّيْلِ :
 ۴- إِذَا يَغْشَاهَا :
 ۵- وَالسَّمَاءَ :
 ۶- وَمَا بَنَاهَا :
 ۷- وَنَفْسٍ : ... (آدمی) ...
 ۸- وَمَا سَوَّاهَا :
 ۹- فَالْهَمَّهَا :
 ۱۰- فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا :
 ۱۱- قَدْ أَفْلَحَ :
 ۱۲- مَنْ زَكَّاهَا :

۱- به این «وَ» که به معنای «سوگند به» است، واو قسم می‌گویند. کلمه بعد از او قسم، غالباً دارای کسره است.
 ۲- در آیه ۵ تا ۷ سوره شمس کلمه «ما» به معنای «آنکه» یا «کسی که» است.

الف - خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۹۳ تا ۵۹۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب - ترجمه آیات ۱ تا ۱۰ سوره شمس را کامل کنید.

۱- وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا: .....

۲- وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا: ..... به دنبال آن (خورشید) می‌آید.

۳- وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا: ..... آشکار می‌کند ... را.

۴- وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا: ..... ۵- وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا:

۶- وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا: ..... آن را گستراند.

۷- وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا: .....

۸- فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا: .....

۹- قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا: .....

۱۰- وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا: ..... آن را تباه و آلوده کرد.

ج - نام سوره‌های جزء سی ام قرآن را که با واو قسم شروع می‌شود، مشخص کنید و اولین کلمه پس از واو قسم را بنویسید و سعی کنید آن را معنا کنید.

مانند: سوره نازعات: وَالنَّازِعَاتِ (سوگند به فرشتگانی که به شدت و سرعت به حرکت درمی‌آیند).

د - به نظر شما نتیجه سوگندهای آغاز سوره شمس در کدام آیات بیان شده است؟ سعی کنید آیات اول تا دهم سوره شمس را حفظ کنید.

انسان‌های پیروز و انسان‌های شکست خورده

پیام قرآنی

متن:

ترجمه:

آیاتها ۴

سورة الإخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① اللَّهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
③ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

آیاتها ۵

سورة الفلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَ مِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ③ وَ مِنْ شَرِّ النَّفَّاثِ
فِي الْعُقَدِ ④ وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ⑤

آیاتها ۶

سورة الناس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ① مَلِكِ النَّاسِ ② إِلَهِ
النَّاسِ ③ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ④
الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ⑤
مِنَ الْجَنَّةِ وَ النَّاسِ ⑥

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پناه می‌برم ، همتا ، حسود ، وسوسه می‌کند ، سپیده دم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	أَعُوذُ	۶	بی نیاز	صَمَدٌ	۱
...	فَلَقَ	۷	کسی از او متولد نشده است	لَمْ يَلِدْ	۲
...	حَاسِدٌ	۸	از کسی متولد نشده است	لَمْ يُولَدْ	۳
...	يُوسِسُ	۹	نیست	لَمْ يَكُنْ	۴
جَنَانٌ	جِنَّةٌ	۱۰	همانند ، ...	كُفُوًا	۵

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- اللَّهُ الصَّمَدُ:
- ۲- لَمْ يَلِدْ:
- ۳- وَلَمْ يُولَدْ:
- ۴- وَلَمْ يَكُنْ لَهُ:
- ۵- كُفُوًا أَحَدٌ:
- ۶- قُلْ أَعُوذُ:
- ۷- بِرَبِّ الْفَلَقِ:
- ۸- مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ:
- ۹- وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ:
- ۱۰- إِذَا حَسَدَ:
- ۱۱- الَّذِي يُوسِسُ:
- ۱۲- فِي صُدُورِ النَّاسِ:
- ۱۳- مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ:

۱- صَمَدٌ یعنی کسی که هیچ نیازی ندارد و همه به آن نیازمند هستند.

الف- خواندن قرآن کریم : هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۹۸ تا ۶۰۴ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه سوره‌های إخلاص، فَلَق و ناس را کامل کنید.

سورة إخلاص :
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ ۱ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ ۲ ۝

* ..... *

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ ۳ ۝ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ ۴ ۝

* ..... *

سورة فَلَق :
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ ۱ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ ۲ ۝

* ..... *

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ ۳ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝ ۴ ۝

و ... .. تاریکی، آن هنگام که همه جا را فرا گیرد * و ... .. دمندهگان افسون در گره‌ها *

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝ ۵ ۝

* ..... *

سورة ناس :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾

* ..... *

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾

* ..... وسوسه گر پنهان * ..... *

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

* ..... *

ج- معنای کدام یک از کلمات سوره‌های قدر، زلزال، قارعه، عصر، کوثر، کافرون و نصر را نمی‌دانید؟ سعی کنید معنای آنها را جست‌وجو کنید و این کلمات را همراه با معنای آنها بنویسید.

د- چه خوب است سوره‌های نام برده در تمرین فوق و سوره‌های این درس را اگر از حفظ نیستیم، با توجه به معنای آنها حفظ کنیم و آنها را در نمازهای روزانه خود بخوانیم.

عظمت آفرینش^۱

لَخَلَقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

غافر ۵۷

جهان هستی از میلیاردها کهکشان تشکیل شده و هر کهکشان از یک میلیون تا صدها میلیارد ستاره را در خود جای داده است. کهکشان راه شیری یکی از این کهکشان‌هاست که بیش از ۱۰۰ میلیارد ستاره دارد. خورشید یکی از این ستارگان است که با سیاره‌های پیرامون خودش (منظومه شمسی) در این کهکشان جای دارد.

برای آنکه با گوشه کوچکی از عظمت آفرینش آشنا شوید، به نمونه زیر توجه کنید. آپولو ۱۱ طی چهار روز فاصله زمین تا ماه را طی کرد. همین سفینه فضایی اگر می‌خواست تا خورشید سفر کند، تقریباً پنج سال طول می‌کشید. خوب است بدانید اگر بخواهیم با سفینه‌ای مانند آپولو ۱۱ به نزدیک‌ترین ستاره که همسایه خورشید است، سفر کنیم، یک میلیون سال طول می‌کشد. این مسافت فقط فاصله دو ستاره را با یکدیگر تا حدودی نشان می‌دهد. حال تصور کنید فقط در کهکشان راه شیری، حدود صد میلیارد ستاره و در جهان هستی میلیاردها کهکشان وجود دارد.

کهکشان‌ها، ستارگان و کرات آسمانی با این عظمت حیرت‌انگیز و درک ناشدنی پیوسته در حرکت‌اند. این حرکات انواع مختلفی دارد و همگی با قوانین دقیق ریاضی و فیزیک مطابقت دارند. این نظم و هماهنگی از زیبایی و دقت خاصی برخوردار است که دانشمندان به آن «موسیقی سپهر» می‌گویند. همان‌طور که می‌دانید ماه به دور زمین می‌چرخد و زمین به دور خورشید و خورشید همراه با سیاره‌های منظومه شمسی بر گرد هسته مرکزی کهکشان راه شیری با سرعت بسیاری در حرکت‌اند که سه نمونه از

۱- برگرفته از کتاب «قرآن و علوم طبیعی»، مجموعه مقالات همایش ملی پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه، مقاله فیزیک

آنها به شرح زیر است.

سرعت حرکت زمین به دور خودش (پیدایش شب و روز) : ۳۰ کیلومتر در دقیقه
سرعت حرکت زمین به دور خورشید (پیدایش سال) : ۳۰ کیلومتر در ثانیه
سرعت منظومه شمسی به دور مرکز کهکشان راه شیری : ۲۰۰ کیلومتر در ثانیه

قرآن کریم گاه به اشاره و گاه به روشنی درباره عظمت و حرکت آسمانها، خورشید، زمین و ماه سخن گفته است. مانند :

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ

کوهها را می بینی و گمان می کنی که بی حرکت اند؛ درحالی که آنها مانند ابرها در حرکت اند.

نمل ۸۸

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

او کسی است که شب و روز و خورشید و ماه را آفرید.

كُلُّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

هر کدام در مداری معین شناورند.

انبیاء ۳۳

وَسَحَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

خورشید و ماه را رام گردانید.

كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى

هر کدام برای مدتی معین به سیر خود ادامه می دهند.

رعد ۲

قرآن از کسانی که به این گونه امور، بی توجهی می کنند؛ گله و شکایت می کند و آنها را مورد نکوهش قرار می دهد؛ چنان که در آیه ۱۰۵ سوره یوسف می فرماید :

وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَاتِ فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ

و چه بسیار است آیات و نشانه های قدرت الهی در آسمانها و زمین

يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ

که بر آن می گذرند و (بدون تأمل و تفکر) از آنها روی می گردانند.

دعای ختم قرآن

نیایش

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا

پروردگارا از ما بپذیر

إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

که تو شنوا و دانایی

و تَبَّ عَلَيْنَا

و توبه ما را قبول کن

إِنَّكَ أَنْتَ الثَّوَابُ الرَّحِيمُ

که تو توبه پذیر و مهربانی

وَاهْدِنَا إِلَى الْحَقِّ

و ما را به سوی حقیقت رهنمون باش

وَ إِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ

و نیز به سوی راه و رسم راست و درست

بِبَرَكَاتِكَ خَتَمَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ

به برکت تلاوت و ختم این قرآن بزرگ و با عظمت.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

پروردگارتو که صاحب عزت و بزرگی است، از آنچه او را توصیف می کنند، به دور است؛

وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

و سلام و درود بر پیامبران

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و سپاس و ستایش برای خداست، پروردگار جهانیان!

فرست کلمات

سال هفتم تا نهم

تقوا پیشه کن	٨٨	إِتَّقِ
تقوا پیشه کنید،	٨٣	إِتَّقُوا
تقوا داشته باشید		
اجتناب کردند، دوری کردند از	٨١١	اجْتَنَبُوا
پاداش	٧٣	أَجْرٌ
قرار ده	٧٥	إِجْعَلْ
سرآمد، مدت	٩٣	أَجَلٌ
کسی، یکتا، یگانه	٧٨	أَعَدَّ
بهتر، بهترین	٧٨	أَحْسَنَ
نیکی کن	٨٥	أَحْسِنِ
حکم کن، قضاوت کن	٨١١	أَحْكَمْ
		أَخٌ، أَخُو،
برادر	٧٢	أَخِي
مجازات کردیم، گرفتیم	٩٥	أَخَذْنَا
برادران	٩٤	إِخْوَةٌ
وقتی که، هنگامی که	٧٨	إِذَا
وقتی که	٩٨	إِذَا
یاد کن	٩١٠	أَذْكُرْ
یاد کنید	٨٩	أَذْكُرُوا
اجازه	٧٤	إِذْنٌ
برو	٧٩	إِذْهَبْ
رحم و مهربانی کن	٧١٢	ارْحَمْ
فرستاد	٨٢	أَرْسَلَ
فرستادیم	٨٨	أَرْسَلْنَا
زمین	٧١	أَرْضٌ

ء

ءاباء *	٧٢	ءاباء
ءات	٧٨	ءات
ءاتوا	٧١٢	ءاتوا
ءاتینا	٧١٠	ءاتینا
ءاخِرَة	٧٧	ءاخِرَة
ءال	٩٥	ءال
ءامنا	٨٦	ءامنا
ءامنوا	٧١١	ءامنوا
ءایات	٧١	ءایات
ءبران، جمع آب		
ببخش، بده		
بپردازید		
بخشیدیم به، دادیم به		
آخرت، قیامت		
آل، خاندان		
ایمان آوردیم		
ایمان آوردند		
آیات، نشانه ها		

الف

أ	٨٣	آیا
أئمة	٨٥	امامان، پیشوایان، جمع امام
أب، أبو،		
أبا، آبی	٧١٠	پدر، جمع: آباء
إِبْتَفُوا	٩٨	بجوید، طلب کنید
إِبِلٌ	٩١١	شتر
إِتَّبِعُوا	٨١٠	تبعیت کنید، پیروی کنید
إِتَّبِعُوا	٩٣	تبعیت کردند، پیروی کردند
إِتَّخَذَ، إِتَّخَذَتْ	٨٦	گرفت
إِتَّخَذَ	٩١٠	بگیر، قرار بده
إِتَّخَذُوا	٧٦	گرفتند
إِتَّخَذُوا	٧٩	بگیرید

* این کلمه اولین بار در کتاب سال هفتم، درس دوم آمده است.

به، به سوی	۷/۲	إِلَى	رکوع کنید	۷/۱۲	إِرْكَعُوا
که، چیزی که، کسی که	۸/۴	الَّتِي	گونه‌ها و شکل‌ها	۹/۱۱	أَزْوَاجٍ
کسی که	۷/۲	الَّذِي	(بی‌مختلف)، جمع زوج	۸/۱۲	أَسْتَجِيبُ
کسانی که	۷/۷	الَّذِينَ	(تا) پاسخ دهم	۷/۱۲	أُسْجُدُوا
رنگ‌ها، جمع لون	۷/۶	ألْوَانٍ	سجده کنید	۹/۴	أَسْحَارٍ
الله، خدای یگانه	۷/۱	أَللَّهُ	سَحَرَهَا، جمع سَحَر	۷/۱	إِسْمٍ
معبود، خدا	۷/۲	إِلَهٍ	اسم، نام	۸/۴	أَشْكُرُ
پیامبر اکرم (ص)	۸/۸	الِنَّبِيِّ	شکر می‌کنم	۷/۱۰	إِصْبِرْ
الهام کرد به	۹/۱۲	أَلْهَمَ	صبور و شکیبای باش،	۷/۵	أَلِيمٍ
دردناک	۷/۵	أَلِيمٍ	صبر کن	۹/۹	أَصْحَابٍ
یا، آیا	۷/۲	أَمْ	اهل، یاران	۹/۴	أَصْلِحُوا
کار، فرمان	۷/۳	أَمْرٍ	اصلاح کنید	۹/۹	أَضَلَّ
کار، جمع: اُمور	۷/۹	أَمْرٍ	محو و نابود کرد،	۸/۳	أَطِيعُوا
ثروت، جمع مال	۹/۴	أَمْوَالٍ	گمراه کرد	۸/۱۰	أَعْبُدُ
راستگو و درستکار،	۸/۳	أَمِينٍ	اطاعت کنید،	۷/۳	أُعْبُدُ
مورداعتماد			پیروی کنید	۷/۲	أُعْبُدُوا
که، اینکه	۸/۴	أَنْ	عبادت می‌کنم	۹/۳	أَعْمَالٍ
اگر، نه، نیست	۸/۳	إِنْ	عبادت کن	۸/۲	أَعْمَلُ
قطعاً	۷/۱	إِنَّ	عبادت کنید	۷/۶	أَعْنَابٍ
که، اینکه، قطعاً	۷/۷	أَنَّ	اعمال، کارها	۹/۱۲	أَعُوذُ
من	۷/۹	أَنَا	عمل می‌کنم	۷/۱۲	إِغْفِرْ
بازگشتند	۸/۱۱	أَنَابُوا	درختان انگور،	۷/۱۲	إِفْعَلُوا
رویان‌دیم	۸/۳	أَنْبَتْنَا	جمع عَنَب	۸/۱	أَفْلَحَ
تو	۷/۲	أَنْتَ	پناه می‌برم	۷/۱۲	أَقِيمُوا
پراکنده شوید	۹/۸	إِنْتَشِرُوا	بیمارمز	۷/۱	أَكْثَرَ
شما	۷/۴	أَنْتُمْ	انجام دهید	۷/۱	إِلَّا
هشدار ده	۹/۱۰	أَنْذِرْ	رستگار شد		
نازل کرد، فروفرستاد	۷/۸	أَنْزَلَ	به پا دارید		
نازل شد	۹/۳	أُنزِلَ	بیشتر		
فروفرستادیم، نازل کردیم	۷/۳	أَنْزَلْنَا	مگر		

خرید و فروش	۹/۸	بِيع
میان، بین	۹/۲	بَيْن
دلایل روشن، جمع بَيِّنَة	۹/۷	بَيِّنَات
خانه‌ها، جمع بَيْت	۷/۶	بُيُوت

ت - ث

هلاکت، نابودی	۹/۱۰	تَبَار
برقرار و برخیر است	۸/۱۲	تَبَارَكَ
تقوا پیشه می‌کنید، تقوا دارید	۸/۳	تَتَّقُونَ
جهاد و تلاش می‌کنید	۹/۸	تُجَاهِدُونَ
روان است	۹/۴	تَجْرِي
زیر	۹/۴	تَحْت
بازگردانده می‌شوید	۸/۱۰	تُرْجَعُونَ
مورد رحمت قرار می‌گیرید	۹/۴	تُرْحَمُونَ
می‌رویانید، زراعت می‌کنید	۹/۶	تَزْرَعُونَ
مساوی است	۹/۲	تَسْتَوِي
می‌آشامید، می‌نوشید	۹/۶	تَشْرَبُونَ
شکر می‌کنید،	۹/۶	تَشْكُرُونَ
سپاسگزاری می‌کنید		
برتر است	۷/۴	تَعَالَى
اندیشه می‌کنید	۷/۲	تَعْقِلُونَ
عمل می‌کنید، انجام می‌دهید	۷/۳	تَعْمَلُونَ
رستگار می‌شوید،	۹/۸	تُفْلِحُونَ
موفق می‌شوید		
تقوا، پرهیزکاری	۷/۱۰	تَقْوَى
این، آن	۸/۷	تِلْكَ
نجات می‌دهد	۹/۸	تُنْجِي
نازل کردن، فروفرستادن	۸/۱۲	تَنْزِيل
توبه، بازگشت	۸/۱۲	تَوْبَ، تَوْبَة
توکل کن	۷/۳	تَوَكَّل

بخشیدی، نعمت دادی	۸/۴	أَنْعَمْتَ
فقط	۷/۲	إِنَّمَا
رودها	۹/۴	أَنْهَار
یا	۹/۹	أَوْ
وحی کرد	۷/۶	أَوْحَى
وحی کردیم	۹/۱	أَوْحَيْنَا
آنها	۷/۱۱	أُولَئِكَ
خرمدندان	۸/۱۱	أُولُو الْأَلْبَابِ
سرپرستان، دوستان،	۸/۶	أَوْلِيَاء
جمع وِلَى		
پیشین، پیشینیان	۹/۲	أَوْلِيَيْنَ
خانواده	۷/۹	أَهْل
کدام، کدام‌یک	۹/۹	أَيُّ

ب

به، با	۷/۱	بِ
سختی	۹/۷	بَأْس
برکت دادیم	۸/۱۰	بَارَكْنَا
باطل، پوچ و بیهوده	۷/۷	بَاطِل
دریا	۸/۴	بَحْر
خشکی، صحرا	۸/۴	بَر
بشر، انسان	۷/۱	بَشَر
بشارت دهنده، بشارت	۸/۲	بُشْر، بُشْرَى
بشارت ده	۸/۸	بَشِّر
بصیرت‌ها، بینش‌ها	۹/۲	بَصَائِر
بینا	۷/۹	بَصِير
سرزمین، شهر	۹/۱	بَلَدَة
ساخت، بنا کرد	۹/۱۲	بَنَى
بنا، سرپناه	۸/۱۲	بِنَاء
سخن، سخن‌گفتن	۹/۶	بَيَان

خ

نومید و ناکام شد	۹/۱۲	خَابَ
فروتن، متواضع	۸/۱	خَائِعٌ
جاودان	۹/۹	خَالِدِينَ
خالق، آفریننده	۸/۹	خَالِقٌ
آگاه، باخبر	۸/۸	خَبِيرٌ
خلق کرد، آفرید	۷/۱	خَلَقَ
خلق شد	۹/۱۱	خُلِقْتُ
خلق کردیم، آفریدیم	۷/۱۲	خَلَقْنَا
خلیفه، جانشین	۸/۱۱	خَلِيفَةً
ترس	۹/۹	خَوْفٌ
خوب، بهتر، بهترین	۷/۱۰	خَيْرٌ

د - ذ

دعوت کننده	۸/۸	دَاعِيٌ
داخل شد به، وارد شد به	۹/۱۰	دَخَلَ
دعا، درخواست	۷/۵	دُعَاءٌ
فرزند، نسل	۷/۵	ذُرِّيَّةٌ
پند، یاد	۹/۵	ذِكْرٌ
این، آن	۷/۳	ذَلِكَ
این، آن	۹/۸	ذَلِكَمُ
گناهان، جمع ذنب	۹/۸	ذُنُوبٌ
صاحب، دارای	۸/۱۲	ذُو، ذَا، ذِي
رفت	۷/۱۱	ذَهَبَ

ر

دیدید، دقت کردید	۹/۶	رَأَيْتُمْ
روزی دهنده	۷/۱۱	رَازِقٌ
پروردگار	۷/۲	رَبٌّ

ایمان می آورید

هدایت شوید، هدایت می شوید
سنگین، گران بار، با ارزش
سپس، باز هم
میوه ها، جمع ثَمَرَة

تُؤْمِنُونَ ۹/۸

تَهْتَدُونَ ۹/۱

ثَقِيلٌ ۹/۱۰

ثُمَّ ۹/۱۱

ثَمَرَاتٌ ۷/۶

ج

آمد، آمد برای	۷/۲	جَاءَ
تلاش و جهاد کرد	۸/۶	جَاهَدَ
نادان، بی خرد	۷/۴	جَاهِلٌ
کوه ها، جمع جَبَلٍ	۷/۶	جِبَالٌ
پاداش	۹/۹	جِزَاءٌ
قرار داد	۸/۲	جَعَلَ
قرار دادیم	۷/۸	جَعَلْنَا
لشکریان، جمع جُنْدٍ	۹/۴	جُنُودٌ
جینان	۹/۱۲	جِنَّةٌ

ح

حسود	۹/۱۲	حَاسِدٌ
آهن	۹/۷	حَدِيدٌ
گمان کرد	۸/۶	حَسِبَ
کافی است	۹/۹	حَسْبُ
نیکو، خوب	۷/۱۱	حَسَنٌ
حق، درست	۷/۱	حَقٌّ
حکمت آموز، حکیم	۸/۷	حَكِيمٌ
سپاس و ستایش	۷/۵	حَمْدٌ
حیات، زندگی	۸/۷	حَيَاةٌ
جا، هر کجا	۹/۹	حَيْثُ

سجده کردند	سَجَدُوا ۷/۸۱	آرام و بادقت بخوان	رَتِّلْ ۹/۱۰
چراغ	سِرَاج ۷/۸	مرد	رَجُل ۸/۱۰
گسترده شد، هموار شد	سُطِّحَتْ ۹/۱۱	بخشنده، خدای بخشنده	رَحْمَن ۷/۱
دوزخ، آتش فروزان	سَعِير ۹/۹	رحمت، لطف	رَحْمَةً ۷/۱
آرامش	سَكِينَةٌ ۹/۴	مهربان	رَحِيم ۷/۱
سلام، درود	سَلَام ۸/۱۰	روزی	رِزْق ۷/۱۰
آسمان	سَمَاء ۷/۵	پیامبران، جمع رسول	رُسُل ۹/۷
آسمان‌ها	سَمَاوَات ۷/۱	پیامبر، فرستاده	رَسُول ۸/۳
شنوا	سَمِيع ۷/۵	برافراشت	رَفَعَ ۹/۶
یکسان، مساوی	سَوَاء ۹/۲	برافراشته شد	رُفِعَتْ ۹/۱۱
درست و کامل کرد	سَوَّى ۹/۱۲	بادها، جمع ریح	رِيَّاح ۸/۲
کارهای بد، بدی‌ها،	سَيِّئَات ۹/۲		
جمع سَيِّئَةٌ			

ش

شاهد، گواه	شَاهِد ۸/۸
درخت	شَجَرَة ۷/۶
سخت	شَدِيد ۷/۴
تشریح کرد، مقرر کرد	شَرَعَ ۹/۱
شریک، همتا	شَرِيك ۷/۷
درمان	شِفَاء ۷/۶
شک، تردید	شَكَّ ۸/۹
خورشید	شَمْس ۷/۱
چیز	شَيْء ۷/۲

ص - ض

خوب، شایسته، کارخوب	صَالِح ۷/۹
کارهای خوب	صَالِحَات ۷/۷
سینه، جمع: صُدُور	ضَرْب ۷/۹

ز

کشاورز، رویاننده	زَارِع ۹/۶
زراعت، کشاورزی	زَرْع ۷/۶
زکات	زَكَاة ۸/۱
پاک گردانید، رشد و نموداد	زَكَّى ۹/۱۲
نوع، گونه	زَوْج ۸/۳
زیتون	زَيْتُون ۷/۶
زینت، زیبایی	زَيْنَةٌ ۷/۸

س

چه بد است	سَاء ۹/۲
نیازمند، درخواست کننده	سَائِل ۹/۴
پرسیدی از	سَأَلْتَ ۹/۱
آسایش، استراحت	سُبَات ۷/۲
کار و تلاش	سَبَّح ۹/۱۰
تسبیح گوی	سَبَّح ۷/۱۰
پاک و بی‌عیب است	سُبْحَانَ ۷/۱۱
راه، جمع: سُبُل	سَبِيل ۸/۱۱

عبادت، پرستش	۷/۹	عِبَادَة	مانع شدند	۹/۳	صَدَّوْا
جاودان	۹/۸	عَدْن	راه	۷/۴	صِرَاط
دشمن	۷/۷	عَدُوّ	کوچک	۷/۸	صَغِيرَة، صَغِير
عذاب، کیفر	۷/۵	عَذَاب	نماز	۷/۵	صَلَاة
عزتمند، شکست ناپذیر	۷/۴	عَزِيز	بی نیاز	۹/۱۲	صَمَد
شاید، چه بسا	۹/۴	عَسَى	صورت‌ها، چهره‌ها	۸/۱۲	صُور
بزرگ	۹/۴	عَظِيم	جمع صورَة		
کیفر، مجازات	۸/۱۲	عِقَاب	شکل داد	۸/۱۲	صَوْرَة
دانست	۸/۱	عَلِمَ	روشنایی،	۹/۱۲	ضُحَى
یاد داد، آموخت	۹/۶	عَلَّمَ	روشنایی در آغاز روز		
بر	۷/۲	عَلَى	گمراهی	۷/۱۰	ضَلال
دانا	۸/۱	عَلِيم			
عمل، کار	۷/۹	عَمَل			
عمل کردند، انجام دادند	۷/۸	عَمِلُوا			
از چه	۹/۱۱	عَمَّ			
از	۷/۳	عَن			
نزد	۹/۲	عِنْد			
چشمه‌ها، جمع عَيْن	۷/۵	عُيُون			

ط

نعمت فراوان	۸/۱۲	طَوْل
طولانی، بسیار	۹/۱۰	طَوِيل
پاک، پاک کننده	۸/۲	طَهَّور
غذاهای پاک	۸/۱۲	طَيِّبَات
پرنده، پرندگان	۸/۱	طَيْر

ظ

ظالمان، ستمگران	۷/۷	ظَالِمِيْنَ
ظاهری	۸/۷	ظَاهِرًا
تاریکی‌ها	۷/۱	ظُلُمَات
گمان کرد	۷/۱۱	ظَنَّ

ع

عاقبت	۷/۱	عَاقِبَة
دانا	۷/۱۰	عَالِم
جهانیان، مردم	۸/۲	عَالَمِيْنَ
بندگان، جمع عِبَد	۷/۵	عِبَاد

غ

آمرزنده	۸/۱۲	غَافِر
افراد غافل، افراد بی توجه	۸/۷	غَافِلُونَ
فردا	۹/۷	غَد
بسیار آمرزنده	۷/۳	غَفُور
غم، اندوه و ناراحتی	۱/۱۱	غَم
بی نیاز	۸/۶	غَنِيّ

ف

بس، و، آنگاه	۷/۲	فَ
رستگار، موفق	۹/۷	فَائِز

فاسِق	۹/۷	نافرمان، گناه‌کار، منحرف	قَوْل	۸/۱۱	سخن، گفتار
فَاطِر	۸/۹	پدیدآورنده، خالق	قَوْم	۷/۱	قوم، گروه
فَاعِل	۸/۱	انجام‌دهنده	قَوِيّ	۹/۷	قوی، قدرتمند

ك

فُجُور	۹/۱۲	بدکاری، زشت‌کاری	ك	۷/۳	تو، ست
فُرْقَان	۸/۲	وسیلهٔ تشخیص حق از باطل، یکی از نام‌های قرآن	ك	۸/۶	مانند
فَسَاد	۸/۵	فساد، خرابی	كَافِر	۷/۴	کافر، بی‌ایمان
فَضْل	۷/۳	لطف و رحمت	كَانَ	۷/۷	بود، است
فَطَرَ	۸/۱۰	پدید آورد	كَانُوا	۹/۴	بودند
فَلَقَ	۹/۱۲	سپیده‌دم	كَانُوا يَعْلَمُونَ	۸/۶	می‌دانستند
فَوَز	۹/۴	موفقیت، رستگاری	كَانُوا يَعْمَلُونَ	۹/۳	انجام می‌دادند، عمل می‌کردند
فِي	۷/۱	در	كَبِير	۷/۷	بزرگ

ق

قَابِل	۸/۱۲	پذیرنده، قبول‌کننده	كِتَاب	۷/۱	کتاب، قرآن
قَالَ	۷/۲	گفت	كَثِير	۷/۹	کثیر
قَالُوا	۷/۴	گفتند	كَذَّبَ، كَذَّبَتْ	۸/۳	تکذیب کرد، انکار کرد
قَبْل	۷/۱۰	قبل از، پیش از	كَذَّبُوا بِـ	۷/۱۱	تکذیب کردند، انکار کردند
قَد	۷/۱۰	قطعاً	كَذَلِكَ	۷/۱۱	این‌چنین
قَدَر	۹/۱	اندازه	كَرِيم	۷/۱۲	ارزشمند، گران‌قدر
قَدِر	۹/۹	اندازه	كَفَرُوا	۷/۱۱	کافر شدند
قَدَّرَ	۸/۲	اندازه‌گیری کرد	كُفُّوا	۹/۱۲	همانند، همتا
قَدِير	۷/۲	توانا	كُلَّ	۷/۲	هر، همه
قَرَار	۸/۱۲	جایگاه امن	كَلَّا	۹/۱۱	هرگز چنین نیست
قُضِيَّتْ	۹/۸	تمام شد	كَمْ	۸/۳	چقدر، چه بسیار
قُلْ	۷/۲	بگو	كَمَا	۸/۵	همان‌طور که
قُلْنَا	۷/۸	گفتیم	كُنَّا	۷/۱۰	بودیم، هستیم
قُلُوب	۷/۴	قلب‌ها، دل‌ها	كُنَّا نَسْمَعُ	۹/۹	گوش شنو داشتیم، می‌شنیدیم
قَلِيل	۹/۱۰	اندک، کم	كُنْتَ	۷/۹	بودی، هستی
قَمَر	۷/۱	ماه	كُنْتُ	۷/۱۱	بودم، هستم

م

آنچه	۷/۱	ما
نه، نیست	۸/۳	ما
آب	۸/۲	ماء
نبود، نیست	۸/۳	ما كانَ
		مُبَارَك،
مبارک، با برکت	۹/۲	مُبَارَكَة
بشارت‌دهنده، مژده دهنده	۸/۸	مُبَشِّر
روشن	۷/۱۰	مُبِين
افراد با تقوا	۷/۵	مُتَّقِينَ
مثل، داستان	۸/۶	مَثَل
گناهکار	۷/۸	مُجْرِم
محروم، نیازمند	۹/۴	مَحْرُوم
نیکوکار	۷/۴	مُحْسِن
زندگی	۹/۲	مَحْيَا
گوناگون	۷/۶	مُخْتَلِف
راه نجات، محل خروج	۹/۹	مَخْرَج
شهر	۸/۱۰	مَدِينَة
بندگیرنده	۹/۵	مُدَكِّر
ارسال کننده، فرستنده	۹/۲	مُرْسِل
پیامبران	۸/۳	مُرْسَلِينَ
خانه‌ها، جمع مسکن	۹/۸	مَسَاكِن
مشخص، معین	۹/۳	مُسَمًّى
بازگشت، بازگشتن	۸/۱	مَصِير
با، همراه با	۸/۴	مَعَ
زندگی	۹/۱۱	مَعَاش
روی گردان	۸/۱	مُعْرِض
مفسدان، خرابکاران	۸/۵	مُفْسِدِينَ
رستگاران	۸/۷	مُفْلِحُونَ
برپاکننده	۷/۵	مُقِيم

بودید، هستید	۷/۱۰	كُنْتُمْ
می‌دانستید	۹/۸	كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
غار	۷/۸	كَهْف
چگونه	۹/۱۱	كَيْف

ل

برای	۷/۱	لِ
قطعا	۷/۲	لَ
تبعیت نکن، پیروی نکن	۸/۱۱	لَا تَتَّبِعْ
متفرق نشوید، پراکنده نشوید	۹/۱	لَا تَتَفَرَّقُوا
نیفزای، زیاد نکن	۹/۱۰	لَا تَزِدْ
اطاعت نکن، پیروی نکن	۸/۸	لَا تُطِعْ
طغیان نکنید، از حد نگذرید	۹/۶	لَا تَطْغَوْا
نباشید	۹/۷	لَا تَكُونُوا
تخلف نمی‌کند، خلاف نمی‌کند	۸/۷	لَا يُخَلِّفْ
نباید مسخره کند	۹/۴	لَا يَسْخَرْ
لباس، پوشش	۸/۲	لِبَاس
نزد	۷/۸	لَدُنْ
زبان، جمع: اَلْسِنَة	۷/۹	لِسَان
تا، شاید	۹/۱	لَعَلَّ
بیهوده، کار بیهوده	۸/۱	لَعْو
قطعا	۷/۱۰	لَقَدْ
لیکن، ولی	۷/۱	لَكِنَّ
قرار ندادیم	۹/۱۱	لَمْ نَجْعَلْ
نیست، نبود	۹/۱۲	لَمْ يَكُنْ
کسی از او متولد نشده است	۹/۱۲	لَمْ يَلِدْ
از کسی متولد نشده است	۹/۱۲	لَمْ يُولَدْ
اگر، ای کاش	۸/۶	لَوْ
شب	۷/۱	لَيْل

عَلَفَ، گیاه بدون ساقه	۹/۶	نَجْم	فرمانروا	۷/۱۲	مَلِك
ستارگان، جمع نَجْم	۷/۶	نُجُوم	فرمانروایی	۷/۱۱	مُلْك
نجات دادیم	۷/۱۱	نَجَّيْنَا	دین، آیین	۷/۳	مِلَّةٌ
زنبور عسل	۷/۶	نَحْل	مرگ	۹/۲	مَمَات
ما	۷/۱۰	نَحْنُ	از	۷/۱	مِنْ
درختان خرما، جمع نَخْل	۷/۶	نَخِيل	هرکس، کسی که، چه کسی	۸/۱	مَنْ
هشدارها، هشداردهندگان	۳/۵	نُذِرُ	فایده‌ها	۹/۷	مَنَافِعِ
هشداردهنده	۸/۲	نَذِيرٌ	به جای، غیر از	۸/۶	مِنْ دُونِ
می خواهیم	۸/۵	نُرِيدُ	هشداردهنده، بیم‌دهنده	۹/۲	مُنْذِرٌ
نازل کرد، فرود فرستاد	۸/۲	نَزَّلَ	روشنی بخش	۸/۸	مُنِيرٌ
نازل شد	۹/۳	نُزِّلَ	مرگ	۹/۹	مَوْتٌ
زنان	۹/۴	نِسَاءٌ	سرپرست	۷/۱۲	مَوْلَى
فراموش کردند	۹/۷	نَسُوا	مؤمن، بالیمان	۷/۵	مُؤْمِنٍ
می خواهیم	۹/۶	نَشَاءُ	محل آرامش و استراحت	۹/۱۱	مِهَادٌ
برپا شد	۹/۱۱	نُصِبَتْ	هدایت‌شدگان، راه یافتگان	۸/۱	مُهْتَدُونَ
نصف، نیم	۹/۱۰	نِصْفٌ	محل آرامش	۹/۱	مِهْدٌ
یاور	۷/۱۲	نَصِيرٌ	خوارکننده	۷/۱۱	مَهِينٌ
اندیشه و درک می‌کنیم	۹/۹	نَعْقِلُ	مرده	۹/۱	مَيِّتٌ
چه خوب ... است	۷/۱۲	نِعَمٌ	ترازو	۹/۶	مِيزَانٌ
نعمت، هرچیز خوبی که	۸/۴	نِعْمَةٌ			
خدا به انسان بخشیده است					
پر نعمت	۷/۱۱	نَعِيمٌ	ما، مان	۷/۳	نَا
خود، جان، جمع: أَنْفُسٌ	۸/۶	نَفْسٌ	آتش	۹/۷	نَارٌ
شخص، انسان	۹/۷	نَفْسٌ	ندا کرد، صدا زد	۷/۱۱	نَادَى
ندا داده شد	۹/۸	نُودِيَ	مردم	۷/۱	نَاسٌ
نور، روشنایی	۷/۱	نُورٌ	خبر، جمع: أَنْبَاءٌ	۸/۵	نَبَأٌ
خواب	۸/۲	نَوْمٌ	پیامبر	۸/۸	نَبِيٌّ
روز	۷/۱	نَهَارٌ	تلاوت می‌کنیم، می‌خوانیم	۸/۵	نَتْلُو
			جزا می‌دهیم، پاداش می‌دهیم	۸/۱۰	نَجْزِي
			قرار می‌دهیم	۸/۵	نَجْعَلُ

ن

ای	یا	۷/۲
ای	یا أَيُّهَا	۷/۱
می آید	يَأْتِي	۹/۱۰
می آزماید	يَبْلُو	۹/۹
فکر می کند	يَتَفَكَّرُونَ	۷/۶
تقوا داشته باشد، تقوا دارد	يَتَّقِي (يَتَّقِي)	۹/۹
توکل می کند	يَتَوَكَّلُ	۹/۹
جهاد و تلاش می کند	يُجَاهِدُ	۸/۶
قرار می دهد	يَجْعَلُ	۹/۹
دوست دارد	يُحِبُّ	۸/۵
گمان می کند	يَحْتَسِبُ	۹/۹
اندوهگین می شوند،	يَحْزَنُونَ	۹/۹
غمگین می شوند		
حکم می کنند،	يَحْكُمُونَ	۹/۲
قضاوت می کنند		
زنده می کند	يُحْيِي	۹/۲
خارج می شود	يَخْرُجُ	۸/۹
دست، جمع: آیدی	يَد	۹/۹
وارد می کند	يُدْخِلُ	۹/۴
روزی می دهد	يَرْزُقُ	۸/۹
می فرستد	يُرْسِلُ	۸/۴
درخواست می کند	يَسْأَلُ	۸/۱۰
تسبیح می کند	يُسَبِّحُ	۸/۱
استغفار می کنند،	يَسْتَغْفِرُونَ	۹/۵
آمزش می خواهند		
گوش می دهند به	يَسْتَمِعُونَ	۸/۱۱
مساوی است	يَسْتَوِي	۹/۷
سجده می کند	يَسْجُدُ	۹/۶
آسان کردیم	يَسِّرْنَا	۹/۵
شریک قرار می دهند	يُشْرِكُونَ	۸/۴

و

وَوَ	سوگند به	۹/۱۲
وَاحِدٌ	یگانه، یک	۷/۳
وَارِثِينَ	وارثان	۸/۵
وَإِلَدِيَّ	پدر و مادرم	۷/۵
وَجَدُوا	یافتند	۷/۸
وَصِيٍّ	سفارش کرد، وصیت کرد	۹/۱
وَصَيْنَا	سفارش کردیم، وصیت کردیم	۹/۱
وَضَعٌ	قرارداد، نهاد	۹/۶
وَعْدٌ	وعده	۷/۱
وَكِيلٌ	مدافع و پشتیبان	۸/۸
وَلَدٌ	فرزند	۸/۲
وَيْلٌ	وای بر	۷/۴

ه

هـ	او، شش، آن	۷/۲
ها	آن، شش، او	۷/۲
هُدًى، هُدًى	هدایت	۷/۱
هَدًى	هدایت کرد	۸/۱۱
هَذَا	این	۷/۴
هَلْ	آیا	۷/۴
هُم	آنها، شان	۷/۱
هُمَا	آن دو	۸/۱۰
هُنَّ	آنها، ایشان	۹/۱
هُوَ	او	۷/۱
هُوَيٌّ	هوا و هوس	۸/۱۱

ی

ی	من، مَن	۷/۲
---	---------	-----

۷/۳	يَشْكُرُونَ	شکر می کنند	۷/۳	يَكُونُونَ	می باشند، باشند
۸/۱۱	يُضِلُّ	گمراه می کند	۹/۴	يَكُونُوا	می باشند، باشند
۷/۸	يَظْلِمُ	ظلم می کند، ستم می کند	۸/۹	يَلِجُ	فرو می رود
۸/۱۱	يَعْبُدُونَ	عبادت می کنند	۹/۲	يُمِيتُ	می میراند
۸/۹	يَعْرُجُ	بالا می رود	۸/۹	يَنْزِلُ	نازل می شود
۷/۶	يَعْقِلُونَ	تعقل و اندیشه می کنند	۹/۷	يَنْصُرُ	یاری می کند
۸/۹	يَعْلَمُ	می داند	۳/۱۱	يَنْظُرُونَ	می بینند، دقت می کنند
۷/۳	يَعْلَمُونَ	می دانند	۸/۷	يُوتُونَ	می پردازند
۷/۷	يَعْمَلُونَ	انجام می دهند، عمل می کنند	۷/۲	يُؤَخِّرُ	به تأخیر می اندازد،
۹/۱۲	يَغْشَى	می پوشاند			مهلت می دهد
۹/۸	يَغْفِرُ	می آمرزد، می پوشاند	۷/۹	يُوحِي	وحی می شود
۸/۱	يَفْعَلُونَ	انجام می دهند	۹/۱۲	يُوسِسُ	وسوسه می کند
۷/۱۲	يَقْبَلُ	قبول می کند، می پذیرد	۸/۷	يُوقِنُونَ	یقین دارند
۷/۸	يَقُولُونَ	می گویند	۸/۹	يُوجِجُ	داخل می کند
۹/۷	يَقُومُ... بِ	رفتار کند ... به،	۷/۵	يَوْمُ	روز
		به پا دارد	۷/۱۱	يَوْمَئِذٍ	آن روز
۸/۷	يُقِيمُونَ	اقامه می کنند، برپا می دارند	۷/۷	يَهْدِي	هدایت می کند
۸/۲	يَكُونُ	می باشد			

